Hanne Jul Jakobsens prædiken midfaste søndag

Taler
Hanne Jul Jakobsen
Sognepræst

Dato
31. marts 2014

Sted
Møllevang Kirke, Aarhus

Omstændigheder
Prædikentekst
Johannesevangeliet kapitel 6, vers 24-35

Man skal ikke træde på brødet

”Du har vel hørt om pigen, som trådte på brødet for ikke at få beskidte sko, og hvor galt det da gik hende. Det er både skrevet og trykt”. Sådan begynder HC. Andersen sit eventyr om den lille pige, Inger:

Hun var et fattigt Barn, stolt og hovmodig, og med en dårlig moral, som man siger. Som ganske lille elskede hun at fange fluer og pille vingerne af dem og stikke nåle i dem. Og da hun blev ældre, blev hun snarere værre end bedre, men køn var hun og det var hendes ulykke, ellers var hun nok blevet behandlet anderledes, end hun blev.

”Der skal skarp lud til det hoved!" sagde hendes egen mor. "Du har tit som barn trådt mig på forklædet, jeg er bange for, at du som ældre kommer til at træde mig på hjertet!"

Og det gjorde hun.

Nu kom hun ud på landet at tjene hos fornemme folk, de var gode mod hende, som var hun deres eget barn. De klædte hende i fint tøj og hovmoden tog til. Da hun havde arbejdet der et års tid, sagde herskabet til hende: ”Du skulle tage og besøge dine forældre, lille Inger!” Og så gik hun hjemad, men for at vise sig. De skulle se, hvor fin hun var blevet. Da hun kom til byleddet, så hun hvordan de andre piger og unge karle sladrede om hende og hun nød det og knejsede med hovedet. Da hun var ud for gadekæret så hun sin mor sidde på en sten og hvile sig med et knippe brændsel, hun havde samlet i skoven. Og Inger vente om. Hun skammede sig over at hun der var så fint klædt, havde en mor der var fattig

og pjaltet.

Nu gik der igen et halvt års tid. ”Du skulle gå hjem og se til dine gamle forældre, lille Inger!” – sagde hendes husmor. ”Her har du et stort hvedebrød. Du kan tage det med til dem. De vil blive glade for at se dig.” Og Inger tog sin bedste kjole på og sine nye sko, og hun løftede sine klæder og gik forsigtigt for at være ren og pæn om fødderne, men da hun kom til der, hvor stien gik over mosegrund og der stod vand og plører, så smed hun brødet i pløret, for at træde på det og komme tørskoet over, men i det hun stod med den ene fod på brødet og løftede den anden, sank brødet med hende dybere og dybere til hun var helt væk. Det var som om mudderet var bundløst. Inger sank længere og længere ned. Og tilsidst var det klart, at det var selve helvede hun var kommet til - lænket og fastlimet til brødet - måtte hun stå dernede og se, hvordan helvede var uden at kunne gøre noget som helst for at ændre sin egen skæbne. ”Det får man, fordi man vil være ren om fødderne!”, tænkte Inger ved sig selv. Først tænkte Inger på, at de dog var heldige hernede, at de havde fået én som hende at se på. Så fin og køn hun jo var. Men så så hun ned ad selv og opdagede slammet og slimen, der hang ved hende og Inger græmmedes - al stadsen var her begravet i dynd.

Oppe på jorden fortaltes det om Ingers skæbne. En kohyrde havde nemlig set, hvad der var hændt hende, fordi hun havde trådt på brødet. Og Inger stod nu dernede. Ensom og sulten. Det var som om hun havde spist sig selv op. Hun var kun en hul støtte - følte hun. Alt i hende skreg på at få sulten mættet. Hendes mors tårer faldt på hende. For modertårer finder altid vej. Men de mættede ikke Ingers sorg. Tværtimod. For Inger begyndte at forstå, hvad modertårer over et barn er lavet af. Hun begyndte at ane, at det altsammen skyldtes, at hun havde trådt på brødet.

Og inden vi hører H.C. Andersens eventyr færdigt - skal vi genkalde os evangeliet, hvor Jesus siger om sig selv: Jeg er livets brød. Og vi forstår at det handler om noget mere end almindeligt brød. På samme måde, som Inger ikke bare er en dum, usympatisk og selvoptaget pige der træder på et franskbrød. Og der tegner sig et mønster.

Når Jesus siger om sig selv, at han er livets brød, så siger han også: Jeg er Gud, den Gud der er nødvendigheden i dit liv. Brødet er et billede på det livsnødvendige, og sådan er det også i HC. Andersens eventyr. Pigen har ikke blik eller sans for det væsentlige og livsnødvendige. Hun regner det ikke for

noget, eller hun magter ikke at forholde sig til det, og så går hun til grunde.

Der tegner sig et mønster, der viser hvad der sker for ethvert menneske – for os – når vi mister sansen for det livsnødvendige og i stedet bilder os noget andet ind. Vi dør af det. I længden. Måske ikke sådan bogstaveligt. Men åndeligt og menneskeligt, kan vi ikke holde til at træde på det der skal holde sammen på os – helt banalt fx vores venner og familie. Andre kan ikke holde os ud – og vi selv kan ikke holde til det.

Godt brød er det brød der er tilberedt med følelse og kærlighed. Gode råvarer og groft mel. Det kræver tålmodighed at bage et godt brød. Det skal æltes længe og godt – og det skal hæve længe – gerne natten over, så kommer det ud af ovnen – velduftende med en sprød skorpe, masser af smag og en sej krumme. Vi kan sagtens smage når et brød, har fået lov til at tage tid.

Livets brød er kærlighed. Den kærlighed der både kommer fra Gud, og er Gud – og som bliver konkret handling i mellem os. Og kærligheden tegner et mønster, som sætter os i stand til at mærke og sanse, hvad der er det rigtige og nødvendige at gøre. Det er troen/håbet/Gud der har taget bolig i vores hjerte.

Og Gud er ligesom det gode brød, et brød der ikke lige bliver færdigt. Det skal æltes og hæves og bages og tygges grundigt. Gud er alt det vi aldrig bliver færdige med. Det gode i vores liv, som vi skal blive ved at bakse med og som tager tid og som kræver tålmodighed og som aldrig kan skiftes ud med lyst toastbrød og nemme løsninger og når vi gør det – altså går på kompromis med livet, når vi træder på livets brød – på et andet menneske eller noget der er vigtigt/værdifuldt/nødvendigt i vores liv, så er det som at træde på en mors hjerte, så er det Guds iboende kærlighedskraft vi har mistet sansen for.

Og det sker og vi mærker sult og længsel og vi vakler både i troen og i livet og har svært ved at finde fodfæste. Vi kommer indimellem til at træde på livets brød, men evangeliets påstand er, at vi aldrig kan komme så lang ud eller ned, at vi ikke kan nås igen. Evangeliet er, at Jesus gjorde sig selv til brød og vin, og at vi får del i det ved nadverbordet. Evangeliet er, at Jesus er tilstede i vores liv som ord og livsmod, kraft og kærlighed. Også når det føles som en tom påstand og vi af ramt af fravær af både Gud og mening. Og sådan er det nogen gange.

Og sådan var det også med Inger: Efterhånden blev Inger glemt og kun få talte

længere om hende og hendes skæbne.

Lige undtagen da en lille pige opsnappede historien: Hvor er det synd for den stakkels Inger, sagde pigen. Og det var som Inger dernede, fik lidt varme derved.

Og den lille pige slap aldrig historien om den stakkels Inger, men huskede hende, da døden også kom til hende da hun var en gammel kone og kom til himmels. Hun havde ondt af hende og da var det som om der blev en kontakt mellem de to. Og Inger blev forvandlet til en fugl, der kunne flyve ind i himlen, skriver H.C. Andersen. For hvordan skal man ellers skrive at mennesker kan blive hentet ud af mørke steder, eller hevet ud af deres eget mørke.

H.C. Andersen skrev at der fløj en fugl fra Inger og ind i himlen. Og himlen er et billede på mulighederne, friheden og håbet, og det kan vi aldrig træde under fode. Det er evangeliet. Gud er den der hører vore hjertesuk, og giver hjertet nye vinger. Og som er tilstede som et gode i vores liv, som vi aldrig bliver færdige med at bakse med.

Kilde
Manuskript taget fra hanne.juljakobsen.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Anden tekstrække, Midfaste, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/hanne-jul-jakobsens-praediken-midfaste-sondag